

NGUYÊN TẮC SỬ DỤNG KHÁNG SINH CHO TRẺ EM

TP Huế, ngày 20 tháng 10 năm 2019

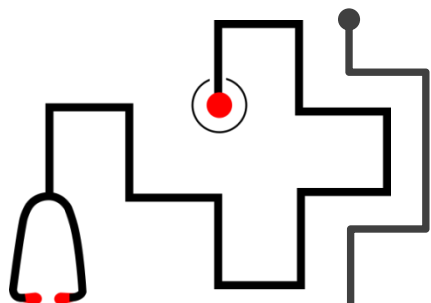
NỘI DUNG

I Tổng quan về kháng sinh

II Sự khác nhau về dược động học của trẻ em so với người lớn

III Nguyên tắc sử dụng kháng sinh cho trẻ em

IV Lưu ý khi sử dụng kháng sinh cho trẻ em

I. TỔNG QUAN VỀ KHÁNG SINH

01 Khái niệm

02 Các nhóm kháng sinh

03 Tình trạng lạm dụng kháng sinh

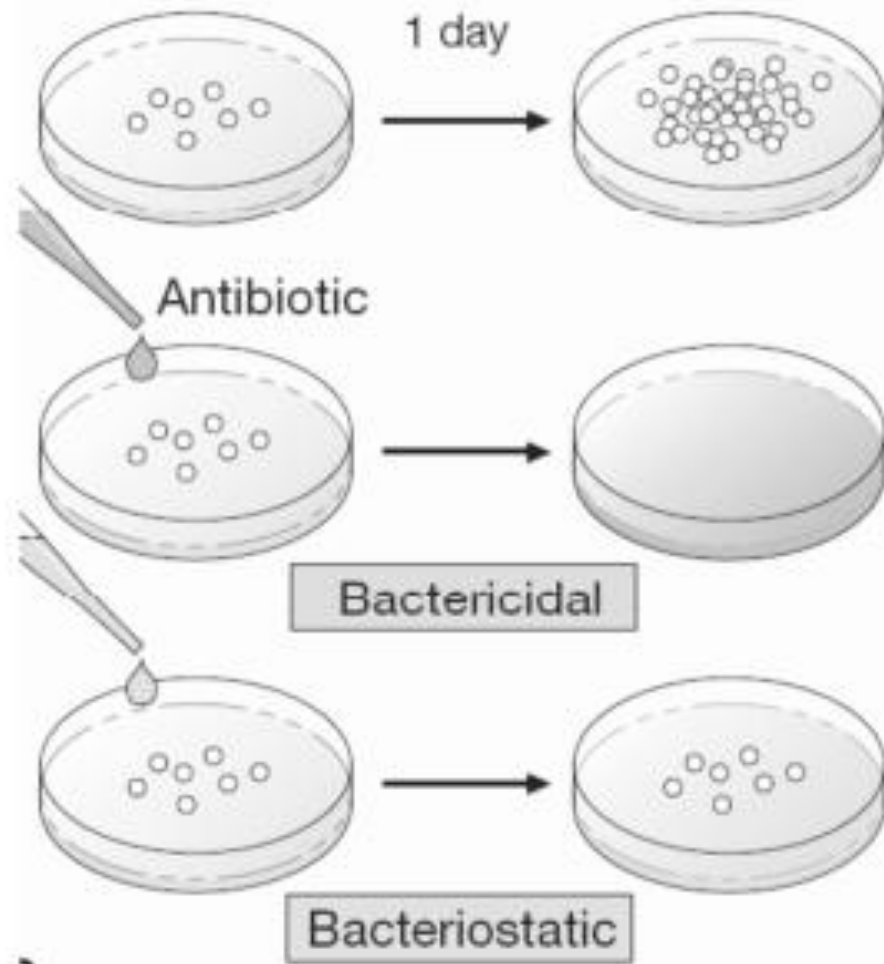
I. TỔNG QUAN VỀ KHÁNG SINH

1. KHÁI NIỆM

Kháng sinh là những chất do **vi sinh vật tiết ra** hoặc những chất hóa học **bán tổng hợp, tổng hợp** với nồng độ rất thấp có khả năng đặc hiệu **kìm hãm** sự phát triển hoặc **tiêu diệt** vi khuẩn mà **không có độc tính trầm trọng trên kí chủ**.

I. TỔNG QUAN VỀ KHÁNG SINH

Khi nào thì sử dụng kháng sinh
kìm khuẩn?

I. TỔNG QUAN VỀ KHÁNG SINH

2. CÁC NHÓM KHÁNG SINH

STT	Tên nhóm	Phân nhóm
1	Beta - Lactam	Peniciline
		Cephalosporin
		Carbapenem
		Monobactam
		Các chất ức chế Beta – lactamase
2	Aminoglycosid	
3	Macrolid	
4	Lincosamid	
5	Tetracycline	Tetracycline thế hệ 1
		Tetracycline thế hệ 2

STT	Tên nhóm	Phân nhóm
6	Phenicol	
7	Peptid	Glycopeptid
		Polypeptid
		Lipopeptid
8	Quinolon	Quinolon thế hệ 1
		Fluoroquinolon: Thế hệ 2, 3, 4
9	Các nhóm kháng sinh khác: Sulfonamid Oxazolidinon 5-nitro imidazol	

I. TỔNG QUAN VỀ KHÁNG SINH

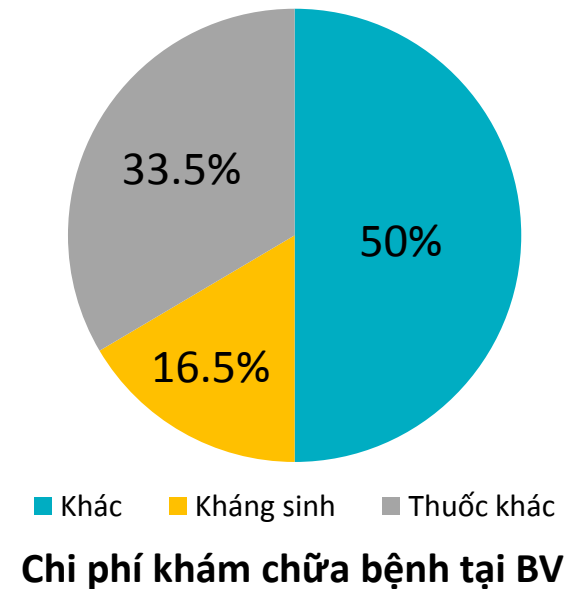
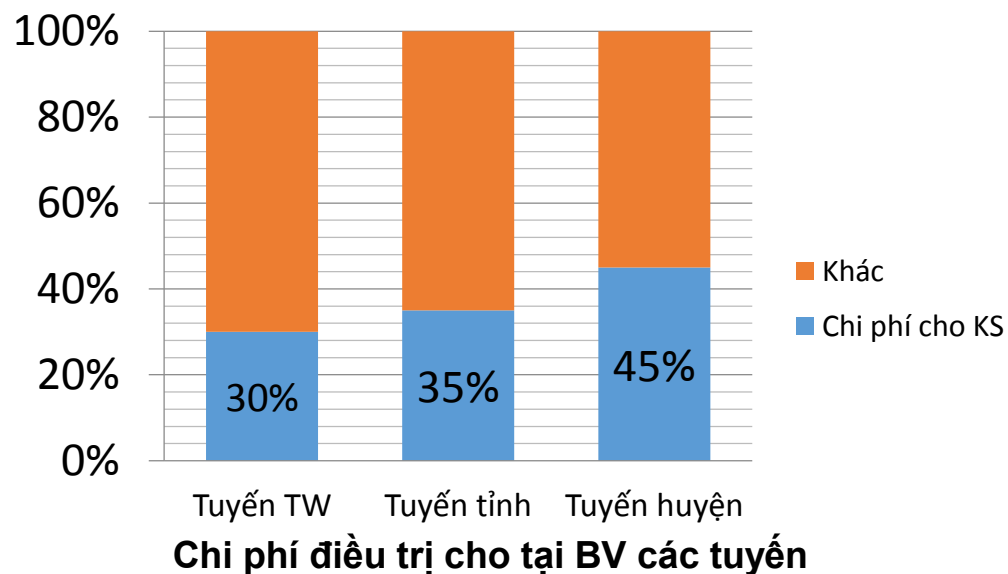
3. TÌNH TRẠNG LẠM DỤNG KHÁNG SINH

Thực trạng

Việt Nam vào danh sách các nước có tỷ lệ người dân sử dụng thuốc kháng sinh và **kháng thuốc kháng sinh cao nhất thế giới**.

>90%

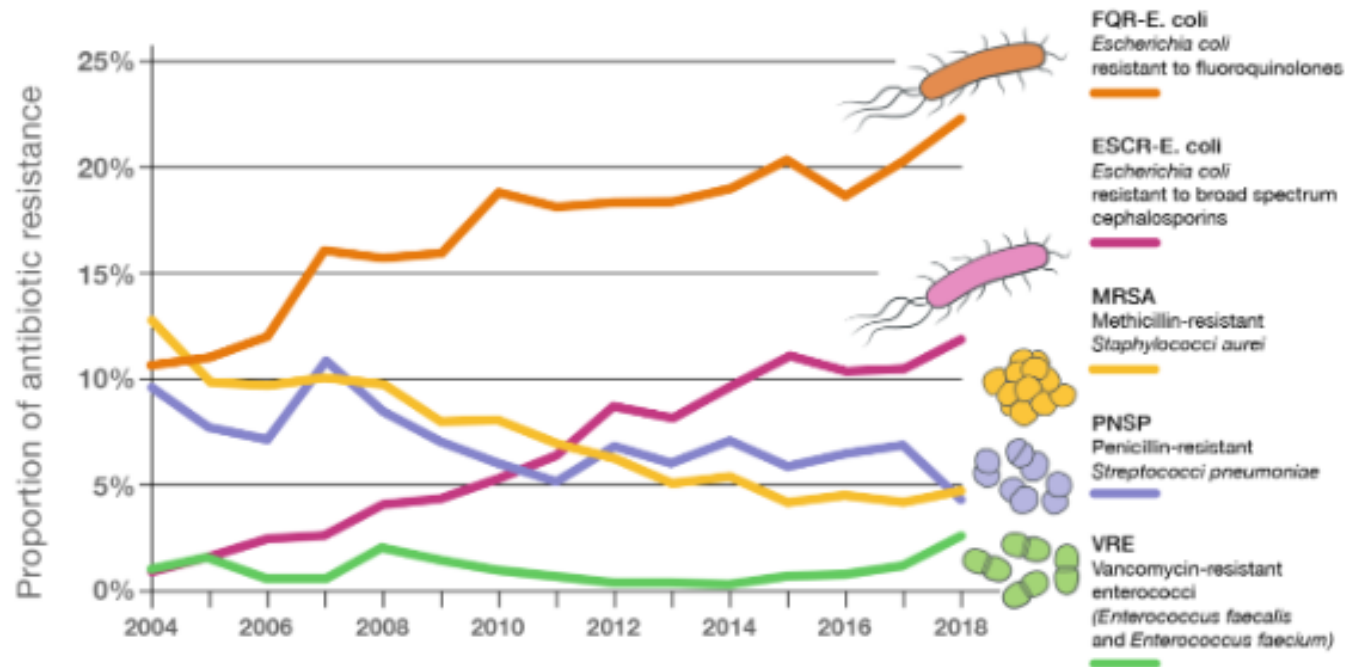
<https://www.vinmec.com/vi/tin-tuc/thong-tin-suc-khoe/hau-qua-cua-viec-lam-dung-thuoc-khang-sinh/>

<https://abipha.com.vn/?q=baiviet/who-c%E1%BA%A3nh-b%C3%A1o-t%C3%ACnh-tr%E1%BA%A1ng-l%E1%BA%A1m-d%E1%BB%A5ng-kh%C3%A1ng-sinh-%E1%BB%9F-v%E1%BB%87t-nam>

I. TỔNG QUAN

3. TÌNH TRẠNG LẠM DỤNG KHÁNG SINH

Hậu quả

Tăng tình trạng kháng kháng sinh

<https://www.vinmec.com/vi/tin-tuc/thong-tin-suc-khoe/hau-qua-cua-viec-lam-dung-thuoc-khang-sinh/>

<https://abipha.com.vn/?q=baiviet/who-c%E1%BA%A3nh-b%C3%A1o-t%C3%ACnh-tr%E1%BA%A1ng-l%E1%BA%A1m-d%E1%BB%A5ng-kh%C3%A1ng-sinh-%E1%BB%9F-vi%E1%BB%87t-nam>

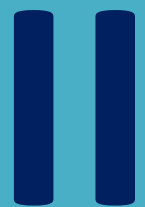

Gây ra nhiều tác dụng phụ nguy hiểm

Tăng chi phí điều trị của thuốc

SỰ KHÁC NHAU VỀ DƯỢC ĐỘNG HỌC CỦA TRẺ EM SO VỚI NGƯỜI LỚN

II. SỰ KHÁC NHAU VỀ DƯỢC ĐỘNG HỌC CỦA TRẺ EM SO VỚI NGƯỜI LỚN

CÁC LỚP TUỔI Ở TRẺ EM

Trẻ sơ sinh
0-28 ngày tuổi

Trẻ nhũ nhi
28 ngày – 12 tháng tuổi

Trẻ tập đi
12 - 23 tháng tuổi

Trẻ mẫu giáo
2- 5 tuổi

Trẻ độ tuổi đi học
6 - 11 tuổi

Trẻ thanh thiếu niên
12 - 18 tuổi

II. SỰ KHÁC NHAU VỀ DƯỢC ĐỘNG HỌC CỦA TRẺ EM SO VỚI NGƯỜI LỚN

1. Hấp thu

a. Đường tiêu hóa

Lượng acid clohydric chưa được tiết đầy đủ

=> **Độ pH dạ dày cao hơn**

pH giảm dần trong suốt giai đoạn nhũ nhi và phải đến năm 2 tuổi mới đạt pH như ở người lớn

Thời gian tháo rỗng của dạ dày kéo dài và không đều

=> thuốc **chậm đạt nồng độ cao trong máu.**

II. SỰ KHÁC NHAU VỀ DƯỢC ĐỘNG HỌC CỦA TRẺ EM SO VỚI NGƯỜI LỚN

1. Hấp thu

a. Đường tiêu hóa

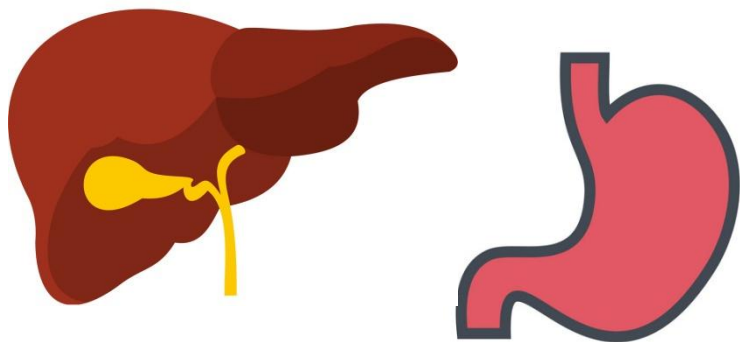

Nhu động ruột của trẻ nhỏ mạnh hơn người lớn

⇒ Giảm thời gian lưu của thuốc tại ruột

⇒ Khả năng hấp thu thuốc có tác dụng kéo dài bị ảnh hưởng.

Ví dụ: Theodur (Theophylin có tác dụng kéo dài) có $F = 50\%$ ở trẻ dưới 1 tuổi, trong khi người lớn $F = 80\%$

Hệ enzyme phân hủy thuốc ở trẻ dưới 6 tháng chưa hoàn chỉnh

Lượng acid mật thấp làm giảm hấp thu của các thuốc tan trong mỡ

II. SỰ KHÁC NHAU VỀ DƯỢC ĐỘNG HỌC CỦA TRẺ EM SO VỚI NGƯỜI LỚN

1. Hấp thu

b. Đường tiêm:

- Hệ cơ bắp ở trẻ em còn nhỏ và chưa được tưới máu đầy đủ => sự hấp thu thuốc thất thường, gây đau => hạn chế tiêm bắp.
- Đường đưa thuốc được khuyến khích cho lứa tuổi này là **tiêm tĩnh mạch**.

c. Đường qua Da: **Tăng độc tính**

d. Đường nhỏ mắt, nhỏ mũi

- Hấp thu tốt hơn ở người lớn và gây ra tác dụng có hại.

II. SỰ KHÁC NHAU VỀ DƯỢC ĐỘNG HỌC CỦA TRẺ EM SO VỚI NGƯỜI LỚN

TỔNG QUAN GIẢI PHẪU VÀ SINH LÝ HỌC

1. Hấp thu

Câu hỏi:

Tại sao trẻ em có nguy cơ độc tính cao hơn khi sử dụng các thuốc qua da?

II. SỰ KHÁC NHAU VỀ DƯỢC ĐỘNG HỌC CỦA TRẺ EM SO VỚI NGƯỜI LỚN

TỔNG QUAN GIẢI PHẪU VÀ SINH LÝ HỌC

2. Phân bố

Lượng nước và mỡ dự trữ thay đổi => Thể tích phân bố thay đổi => $t_{1/2}$ thay đổi -> hiệu chỉnh khoảng cách giữa các liều thuốc

Lượng Albumin huyết tương thấp => tăng nồng độ thuốc tự do trong máu.

Vd: Phenytoin có tỷ lệ liên kết protein là 95% ở người lớn trong khi ở trẻ sơ sinh chỉ là 70- 85%.

II. SỰ KHÁC NHAU VỀ DƯỢC ĐỘNG HỌC CỦA TRẺ EM SO VỚI NGƯỜI LỚN

TỔNG QUAN GIẢI PHẪU VÀ SINH LÝ HỌC

3. Chuyển hóa

- Sự chuyển hóa thuốc là sự khác biệt **phức tạp nhất** giữa trẻ em và người lớn.
- Gan, thận chức năng của trẻ chưa phát triển toàn diện $\Rightarrow t_{1/2} (\text{trẻ}) > t_{1/2} (\text{người lớn})$
- Hệ enzym chuyển hóa thuốc chưa đầy đủ cả về chức năng và số lượng $\Rightarrow$ tốc độ chuyển hóa thuốc yếu hơn so với người lớn $\Rightarrow t_{1/2}$ dài hơn

II. SỰ KHÁC NHAU VỀ DƯỢC ĐỘNG HỌC CỦA TRẺ EM SO VỚI NGƯỜI LỚN

TỔNG QUAN GIẢI PHẪU VÀ SINH LÝ HỌC

3. Chuyển hóa

Sự khác nhau về thời gian bán thải của một số thuốc.

Thuốc	Trẻ sơ sinh đủ tháng	Người lớn.
Amoxicilin	4h	1h
Amikacin	6h	2h
Acid nalidixic	6h	2h
Aminoglycosid	12h	4h

II. SỰ KHÁC NHAU VỀ DƯỢC ĐỘNG HỌC CỦA TRẺ EM SO VỚI NGƯỜI LỚN

TỔNG QUAN GIẢI PHẪU VÀ SINH LÝ HỌC

4. Thải trừ

- Chức năng thận chưa phát triển toàn diện => Sự thanh thải qua thận kém => $\uparrow t_{1/2}$
=> **tăng khoảng cách đưa thuốc**
- Tốc độ lọc cầu thận của trẻ đạt được như ở người lớn khi trẻ khoảng 2 tuổi
- Sự bài tiết qua thận ở trẻ sinh non chậm hơn so với trẻ sinh đủ tháng

NGUYÊN TẮC SỬ DỤNG KHÁNG SINH CHO TRẺ EM

III. NGUYÊN TẮC SỬ DỤNG KHÁNG SINH CHO TRẺ EM

1

NGUYÊN TẮC CHUNG SỬ DỤNG KHÁNG SINH

2

NGUYÊN TẮC SỬ DỤNG KHÁNG SINH CHO TRẺ EM

III. NGUYÊN TẮC SỬ DỤNG KHÁNG SINH CHO TRẺ EM

1. Nguyên tắc chung sử dụng kháng sinh

01

Chỉ dùng khi bị nhiễm trùng

02

Phải sử dụng đúng liều lượng đúng thời gian của liệu trình

03

Chỉ phối hợp kháng sinh khi thật cần thiết

04

Chọn kháng sinh phù hợp

- Hiệu lực cao với vi khuẩn gây bệnh
- Ít gây tai biến và độc tính thấp
- Rẻ tiền, dễ kiếm

05

Biết vận dụng dược động học trong sử dụng thuốc

06

Lựa chọn đường dùng kháng sinh hợp lý

- Uống
- Tiêm bắp
- Tiêm tĩnh mạch
- ...

07

Biết sử dụng kháng sinh dự phòng hợp lý

III. NGUYÊN TẮC SỬ DỤNG KHÁNG SINH CHO TRẺ EM

1. NGUYÊN TẮC CHUNG SỬ DỤNG KHÁNG SINH

Ví dụ minh họa:

TH: Bệnh nhân (trẻ sơ sinh 2 tháng tuổi) được chẩn đoán là bị viêm màng não, chức năng gan thận bình thường (chưa định danh được vi khuẩn gây bệnh)

PT:

❑ Nguyên nhân gây bệnh ở lứa tuổi này thường do các vi khuẩn sau:

- Liên cầu nhóm B ,
- Các vi khuẩn đường ruột (*enterobacteriaceae*)
- *Listeria monocytogenes*
- *Haemophilus influenzae type b (Hib)*

❑ **Cefotaxime** hoặc **Ceftriaxon** được sử dụng cho điều trị ban đầu của bệnh viêm màng não mủ ở trẻ em từ 1 tháng đến 3 tháng tuổi.

❑ Lưu ý: **Cephalosporin** không nhạy cảm với *Listeria monocytogenes* vì vậy **ampiillin** là kháng sinh lựa chọn để phối hợp.

III. NGUYÊN TẮC SỬ DỤNG KHÁNG SINH CHO TRẺ EM

1. NGUYÊN TẮC CHUNG SỬ DỤNG KHÁNG SINH

Liệu trình điều trị kháng sinh

Cefotaxim:

100-200mg/kg/ngày IV chia 2 lần

Ampicilin:

100-200mg/kg/ngày IV chia 2-4 lần

Ceftriaxone:

100mg/kg/ngày IV chia 2

Ampicilin:

100-200mg/kg/ngày IV chia 2-4 lần

III. NGUYÊN TẮC SỬ DỤNG KHÁNG SINH CHO TRẺ EM

2. NGUYÊN TẮC SỬ DỤNG KHÁNG SINH CHO TRẺ EM

Liều dùng

- Tính theo trọng lượng cơ thể đơn vị mg/kg
- Theo tuổi
- Theo diện tích bề mặt cơ thể
- **Liều lượng ước lượng cho bệnh nhi = Diện tích bề mặt cơ thể (m²) x liều người lớn/1,8**

Cách dùng

- Trong mọi trường hợp nên **tránh tiêm bắp thịt.**
- Khi dùng thuốc dài ngày nên dùng thuốc không có đường.
- Với các thuốc nước có thể tích dưới 5ml cần phải có bơm hút chia thể tích
- Để thuốc xa tầm tay trẻ em
- Tránh cho thuốc vào bình sữa của trẻ
- Cần bố trí giờ dùng thuốc cho trẻ em để tránh giờ ngủ, giờ đi học, ..

III. NGUYÊN TẮC SỬ DỤNG KHÁNG SINH CHO TRẺ EM

2. NGUYÊN TẮC SỬ DỤNG KHÁNG SINH CHO TRẺ EM

Dạng bào chế

Cốm, bột pha hỗn dịch

Viên nén, viên nang

Thuốc đạn

III. NGUYÊN TẮC SỬ DỤNG KHÁNG SINH CHO TRẺ EM

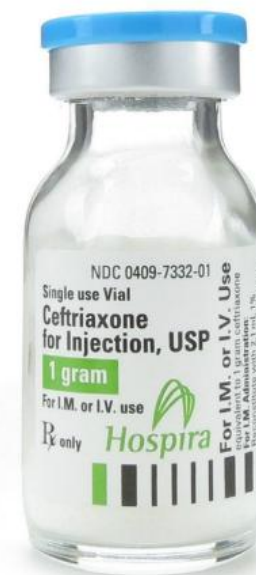
2. NGUYÊN TẮC SỬ DỤNG KHÁNG SINH CHO TRẺ EM

Dạng bào chế

Thuốc bôi ngoài da

Thuốc tiêm

IV

LƯU Ý KHI SỬ DỤNG KHÁNG SINH CHO TRẺ EM

IV. LƯU Ý KHI SỬ DỤNG KHÁNG SINH CHO TRẺ EM

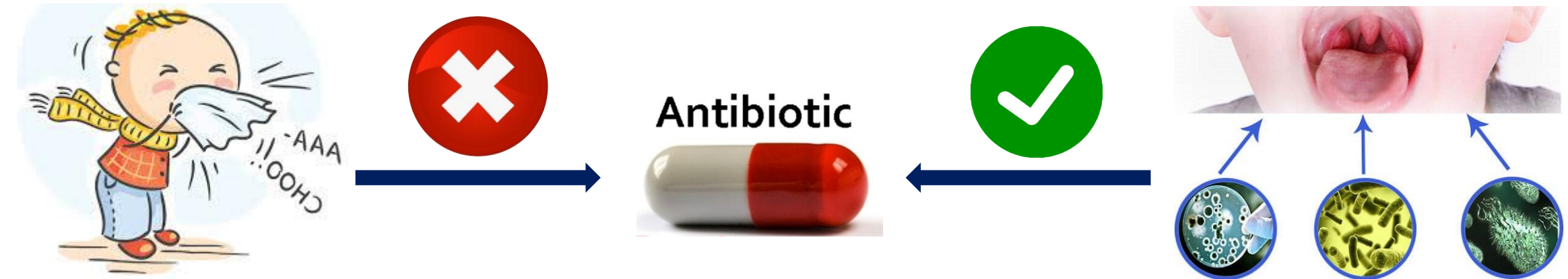
- 01 TRƯỜNG HỢP KHÔNG SỬ DỤNG KHÁNG SINH CHO TRẺ EM
- 02 CÁC TÁC DỤNG KHÔNG MONG MUỐN THƯỜNG GẶP
- 03 MỘT SỐ LOẠI KHÁNG SINH CHỐNG CHỈ ĐỊNH CHO TRẺ EM

IV. LƯU Ý KHI SỬ DỤNG KHÁNG SINH CHO TRẺ EM

1. TRƯỜNG HỢP KHÔNG SỬ DỤNG KHÁNG SINH CHO TRẺ EM

Các **bệnh do virus** như cúm, cảm lạnh, ho, sổ mũi, viêm họng, viêm phế quản.

Bệnh viêm họng do liên cầu khuẩn gây ra

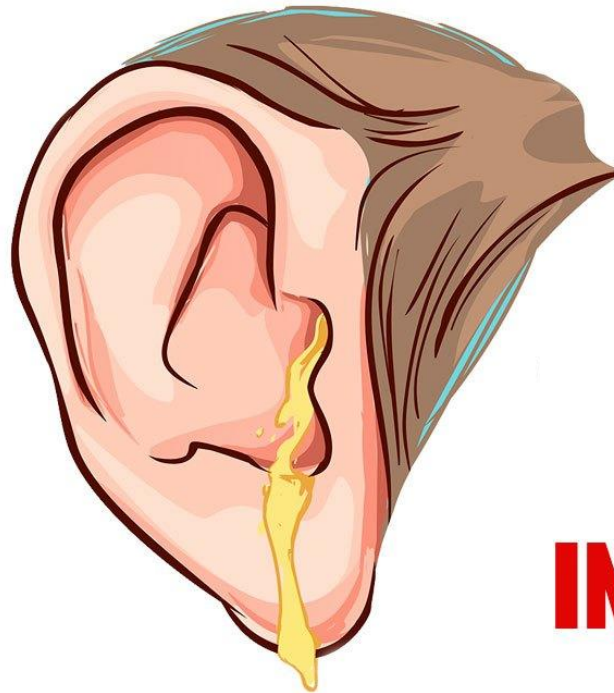
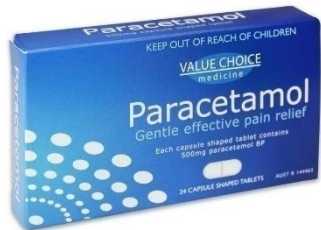
- Sử dụng **thuốc hạ sốt** cho trẻ đỡ sốt, tỉnh táo. Sốt do nhiễm vi rút thường cao nhất vào ngày thứ 2, thứ 3, sau đó nhiệt độ giảm dần, cơn sốt thưa dần, trẻ dần bình phục.
- Có thể dùng các **thuốc điều trị triệu chứng** ho, sổ mũi,...

IV. LƯU Ý KHI SỬ DỤNG KHÁNG SINH CHO TRẺ EM

1. TRƯỜNG HỢP KHÔNG SỬ DỤNG KHÁNG SINH CHO TRẺ EM

Khởi đầu có triệu chứng đau tai, chảy mủ

Sốt đang gia tăng, đau tai nặng hơn và nhiễm trùng ở cả hai màng nhĩ

Antibiotic

**EAR
INFECTION**

IV. LƯU Ý KHI SỬ DỤNG KHÁNG SINH CHO TRẺ EM

2. CÁC TÁC DỤNG KHÔNG MONG MUỐN THƯỜNG GẶP

Gây ngộ độc

- Điều chỉnh liều phù hợp.
- Dừng thuốc

Tiêu chảy, đau bụng

Bù nước, điện giải

Tiểu đường, Béo phì

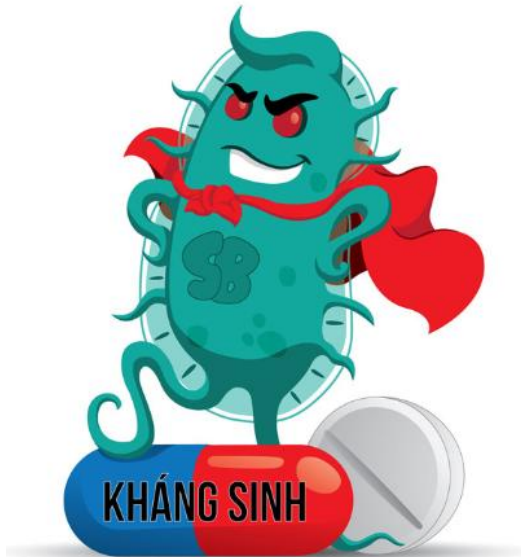
Cephalosporins
Macrolides
Penicillin
Quinolones
Tetracycline
Sulfonamide

IV. LƯU Ý KHI SỬ DỤNG KHÁNG SINH CHO TRẺ EM.

2. CÁC TÁC DỤNG KHÔNG MONG MUỐN THƯỜNG GẶP

Kháng thuốc

Sử dụng Kháng sinh hợp lý, an toàn, hiệu quả

Dị ứng, phản vệ tử vong

Test dị ứng

IV. LƯU Ý KHI SỬ DỤNG KHÁNG SINH CHO TRẺ EM

2. CÁC TÁC DỤNG KHÔNG MONG MUỐN THƯỜNG GẶP

Dị ứng chéo

Cẩn thận trong việc lựa chọn kháng sinh thay thế

Ví dụ: BN có tiền sử dị ứng Ceftriaxon, khi lựa chọn kháng sinh sử dụng lưu ý:

- Không sử dụng các kháng sinh nhóm Cephalosporin gây dị ứng chéo.

- Cân nhắc lợi ích nguy cơ trước khi sử dụng thuốc Amoxicilin và thuốc Ampicillin

- Có thể sử dụng Amikacin hoặc Azithromycin

BỆNH VIỆN ĐA KHOA TỈNH HÀ TĨNH
KHOA ĐƯỢC

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
—Độc lập—Tự do—Hạnh phúc—

BẢNG DỊ ỨNG CHÉO KHÁNG SINH

1	Amikacin	1	Amikacin		
2	Ampicillin	2	Ampicillin	Chú thích: Cách lựa chọn kháng sinh thay thế khi có tiền sử dị ứng	
3	Amoxicillin	3	Amoxicillin	X	Nguy cơ cao - Không sử dụng
4	Azithromycin	4	Azithromycin		Nguy cơ 1-10% - Cân nhắc lợi ích, nguy cơ trước khi sử dụng
5	Cefamandol	5	Cefamandol		Nguy cơ 1-3% - Theo dõi chặt chẽ nếu tiền sử dị ứng với beta-lactam
6	Cefadroxil *	6	Cefadroxil *	Biên soạn: Tổ được lâm sàng - Khoa Được	
7	Cephalexin *	7	Cephalexin *		
8	Cefazolin *	8	Cefazolin *		
9	Cefepim	9	Cefepim		
10	Cefixim	10	Cefixim		
11	Cefotaxim	11	Cefotaxim		
12	Cefoperazon	12	Cefoperazon		
13	Cefoxitin	13	Cefoxitin		
14	Cefpidom	14	Cefpidom		
15	Ceftazidim	15	Ceftazidim		
16	Ceftriaxon	16	Ceftriaxon		
17	Cefuroxim	17	Cefuroxim		
18	Chloramphenicol	18	Chloramphenicol		
19	Ciprofloxacin	19	Ciprofloxacin		
20	Clarythromycin	20	Clarythromycin		
21	Clindamycin	21	Clindamycin		
22	oxacillin or cloxacilin	22	oxacillin or cloxacilin		
23	Cotrimoxazol	23	Cotrimoxazol		
24	Daptomycin	24	Daptomycin		
25	Doxycyclin	25	Doxycyclin		
26	Ertapenem	26	Ertapenem		
27	Erythromycin	27	Erythromycin		
28	Fosfomycin	28	Fosfomycin		
29	Gentamicin	29	Gentamicin		
30	Imipenem/cilastatin	30	Imipenem/cilastatin		
31	Levofloxacin	31	Levofloxacin		
32	Meropenem	32	Meropenem		
33	Metronidazole	33	Metronidazole		
34	Moxifloxacin	34	Moxifloxacin		
35	Ofloxacin	35	Ofloxacin		
36	Penicillin	36	Penicillin		
37	Piperacillin/Tazobactam	37	Piperacillin/Tazobactam		
38	Streptomycin	38	Streptomycin		
39	Ticarcillin/clavulanic	39	Ticarcillin/clavulanic		
40	Tetracylin	40	Tetracylin		
41	Tinidazole	41	Tinidazole		
42	Tobramycin	42	Tobramycin		
43	Vancomycin	43	Vancomycin		

Cách tra: Tra theo hàng ngang sau đó đến hàng dọc tương ứng với mỗi kháng sinh; VD: Tra dị ứng chéo của Meropenem: Bước 1: Hãy tra hàng ngang thứ 32, Bước 2: Tra hàng dọc thứ 32

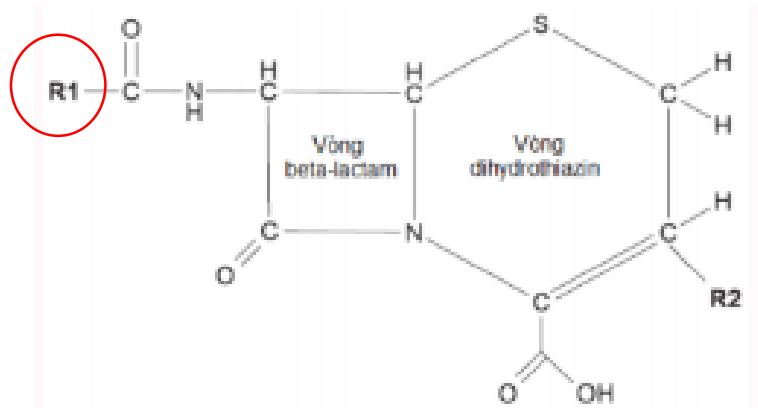
IV. LƯU Ý KHI SỬ DỤNG KHÁNG SINH CHO TRẺ EM

2. CÁC TÁC DỤNG KHÔNG MONG MUỐN THƯỜNG GẶP

Dị ứng chéo

Cẩn thận trong việc lựa chọn kháng sinh thay thế

Ví dụ: BN có tiền sử dị ứng Ceftriaxon, khi lựa chọn kháng sinh sử dụng lưu ý:

Hình 1: Cấu trúc chung của nhóm kháng sinh cephalosporin

BỆNH VIỆN ĐA KHOA TỈNH HÀ TĨNH
KHOA DƯỢC

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
—Độc lập – Tự do – Hạnh phúc—

BẢNG DỊ ỨNG CHÉO KHÁNG SINH

1	Amikacin	1	Amikacin	Chú thích: Cách lựa chọn kháng sinh thay thế khi có tiền sử dị ứng															
2	Ampicillin	2	Ampicillin	X Nguy cơ cao - Không sử dụng * Nguy cơ 1-10% - Cần nhắc lợi ích, nguy cơ trước khi sử dụng Nguy cơ 1-3% - Theo dõi chặt chẽ nếu tiền sử dị ứng với beta-lactam Biên soạn: Tổ dược lâm sàng - Khoa Dược															
3	Amoxicillin	3	Amoxicillin																
4	Azithromycin	4	Azithromycin																
5	Cefamandol	5	Cefamandol																
6	Cefadroxil *	6	Cefadroxil *																
7	Cephalexin *	7	Cephalexin *																
8	Cefazolin *	8	Cefazolin *																
9	Cefepim	9	Cefepim																
10	Cefixim	10	Cefixim																
11	Cefotaxim	11	Cefotaxim																
12	Cefoperazon	12	Cefoperazon																
13	Cefoxitin	13	Cefoxitin																
14	Cefpidom	14	Cefpidom																
15	Ceftazidim	15	Ceftazidim																
16	Ceftriaxon	16	Ceftriaxon																
17	Cefuroxim	17	Cefuroxim																
18	Chloramphenicol	18	Chloramphenicol																
19	Ciprofloxacin	19	Ciprofloxacin																
20	Clarythromycin	20	Clarythromycin																
21	Clindamycin	21	Clindamycin																
22	oxacillin or cloxacilin	22	oxacillin or cloxacilin																
23	Cotrimoxazol	23	Cotrimoxazol																
24	Daptomycin	24	Daptomycin																
25	Doxycyclin	25	Doxycyclin																
26	Ertapenem	26	Ertapenem																
27	Erythromycin	27	Erythromycin																
28	Fosfomycin	28	Fosfomycin																
29	Gentamicin	29	Gentamicin																
30	Imipenem/cilastatin	30	Imipenem/cilastatin																
31	Levofloxacin	31	Levofloxacin																
32	Meropenem	32	Meropenem																
33	Metronidazole	33	Metronidazole																
34	Moxifloxacin	34	Moxifloxacin																
35	Ofloxacin	35	Ofloxacin																
36	Penicillin	36	Penicillin																
37	Piperacillin/Tazobactam	37	Piperacillin/Tazobactam																
38	Streptomycin	38	Streptomycin																
39	Ticarcillin/clavulanic	39	Ticarcillin/clavulanic																
40	Tetracyclin	40	Tetracyclin																
41	Tinidazole	41	Tinidazole																
42	Tobramycin	42	Tobramycin																
43	Vancomycin	43	Vancomycin																

Cách tra: Tra theo hàng ngang sau đó đến hàng dọc tương ứng với mỗi kháng sinh; VD: Tra dị ứng chéo của Meropenem: Bước 1: Hãy tra hàng ngang thứ 32, Bước 2: Tra hàng dọc thứ 32

IV. LƯU Ý KHI SỬ DỤNG KHÁNG SINH CHO TRẺ EM

3. MỘT SỐ LOẠI KHÁNG SINH CHỐNG CHỈ ĐỊNH CHO TRẺ EM

STT	Nhóm thuốc	Tác hại	Đối tượng
1	Nhóm Aminoglycoside	Gây độc thận, thính giác dẫn đến điếc	Trẻ sơ sinh
2	Nhóm Phenicol	Ức chế tủy xương, viêm thần kinh thị giác và nguy hiểm hơn là gây “ hội chứng xanh xám ”	Trẻ sơ sinh và trẻ mới đẻ (dưới 6 tháng)
3	Nhóm Licosamide	Gây viêm đại tràng giả mạc	Trẻ em dưới 2 tuổi
4	Nhóm Tetracycline	Gây biến màu răng vĩnh viễn (vàng, xám, nâu), loạn sản men răng, ức chế sự phát triển xương	Trẻ em dưới 8 tuổi.
5	Nhóm Quinolone	Tác động lên sự phát triển sụn tiếp hợp, hậu quả dẫn đến trẻ em bị lùn	Trẻ em dưới 16 tuổi.
6	Nhóm Sulfamide	Gây buồn nôn, nôn, tiêu chảy, rối loạn hệ thống tạo máu, dị ứng, nguy cơ gây sỏi .Ngoài ra còn gây tiểu đường ở trẻ	Trẻ sơ sinh.

<http://www.quyhoandh.org.vn/qh/Khang-sinh-va-cach-su-dung--t14892-1577.html>

<https://suckhoedoisong.vn/mot-so-loai-thuoc-khong-dung-cho-tre-nho-n120878.html>

Giáo trình Hóa Dược 2- Khoa Dược- Trường ĐHY Dược Huế

IV. LƯU Ý KHI SỬ DỤNG KHÁNG SINH CHO TRẺ EM

3. MỘT SỐ LOẠI KHÁNG SINH CHỐNG CHỈ ĐỊNH CHO TRẺ EM

Blue Baby

A "blue baby" is an infant born with a congenital heart defect. The defect prevents oxygen-rich blood from circulating to the body, which gives the infant's skin a bluish tint.

